

KARÁCSONY-VÍZIÓ

*Mennyből az angyal lejött hozzátok,
pásztorok, pásztorok!
Hogy Betlehembe sietve menvén
lássátok, lássátok.*

*Istennek fia, aki született
jászolban, jászolban,
Ő leszen néktek üdvözítőtok
valóban, valóban.*

Augusztus császár elrendelte, hogy írják össze Galilea lakosságát. József is elment az összeírásra, jegyesével, Máriával. Betlehembe érve eljött a születés ideje: Mária megszülte fiát egy elhagyott istállóban, s a gyereket Jézusnak nevezte. Bepólyálta és jászolba fektette. Éjjel a mezőben pásztorok legeltették juhaikat, féltek a nagy sötétségben. Mikor felettük nagy fényesség támadt, megjelent előttük az Úr angyala, s azt mondta nekik: Ne féljetek! Jó hírt hozok nektek. Isten kegyelme elborította a világot, Isten gyermekké lett, megszületett a megváltótok, az Úr Krisztus.

*Csordapásztorok midőn Betlehemben
Csordát őriznek éjjel a mezőben,
Isten angyali jövének melléjük.
Nagy félelemmel telék meg ő szívük.*

*Örömet mondok, nagy örömet néktek,
Mert ma született a ti Üdvösségetek.
Menjetek el csak gyorsan a városba,
Ott találjátok Jézust a jászolba'.*

*Elindulának, és el is jutának,
Szűz Máriának jó napot mondának.
Serkentsd fel Jézust, szent Fiadat nekünk,
Mert mi angyalok igéjére jöttünk.*

*Üdvöz légy, Jézus, pásztorok Pásztora,
Bűnös emberek megváltó szent Ura.
Kérünk tégedet, mi Üdvözítőnket,
Sok bűneinkért meg ne utálj minket.*

*Dicsőség néked, örök Atyaisten,
Te kised Jézus és Szentlélek Isten!*

– Na, édes anygalkáim, szépen énekeltünk, úgy-e? Együtt sokkal szebb énekelni, mint egyedül. Egyedül nem jó énekelni, zavarba ejtő. De most boldog vagyok, hogy ti is eljöttetek, és együtt énekelünk. A pásztoroknak meghirdetett öröm az egész népnek szól. Azt jelenti, ne veszítsétek el a reményt. Az Isten szeret benneteket, értetek emberré lett, Jézus Isten ajándéka, el kell fogadni, ő a Megváltó. Jézus a történelem legnagyobb ajándéka. Az a pásztor is érdemes Isten ajándékára, aki zavarban állt a jászolnál, mert nem volt semmije. Mária kezébe adta Jézust, a gyermeket, s azt mondta neki: fogadd el a kegyelmes Jézust, meglátod, benned is csillogni fog karácsony fénye.

Így vagyunk együtt, így érdemes lennünk, csillagcskáim. Ki sem mondhatom, mennyire vártalak benneteket. Újraéled szívem általatok.

Észre sem vette az öreg Magyar, hogy egyedül van, miközben elhitette magával, hogy nincs egyedül. Hite szerint vele volt Jézus Krisztus, és vele voltak a fiai és unokái, valamennyien. Néhány színes szaloncukorral feldíszített karácsonyfája is vele volt. Vázába állított fenyőgallyra cérnával felakasztgatta a díszeket, s kezdte kötözgetni az asztalon heverő szaloncukrokat is.

Nem észlelte, hogyan lopakodott köréje családjának apraja és nagyja. Mintha eleve ott álltak volna mögötte. Hol bujkáltak addig?

Egy kis borzongás futott végig a hátán. Igyekezett nem törődni vele. Sokkal furcsább dolgok is megtörténtek vele nemegyszer. Könnyebb túlélni az ünnepet, mint a gyászt, vigasztalta magát Jani, ha valóban hisszük, hogy a túlsó parton az örök élet öröme vár. Ettől ismét megborzongott egy kicsit.

– Tegyétek oda a szoba közepére az asztalt – szóló fiainak.

Attila, Miklós és László úgy tett, ahogy apjuk kérte.

– Terítsétek meg az ünnepi vacsorához! – szóló az asszonyokhoz. – Gyertek, gyerekeim. Üljetek mellém, körbe a székeitekre! Hallgassatok és gondolkozzatok velünk tovább.

A nők eligazgatták a késeket, villákat, kanalakat és a csillogó poharakat a tányérok körül. Tekintetével az öreg megsimogatta a díszes karácsonyi abroszt, s kitörölt szeme sarkából egy könnycseppet.

– Anyám hagyta rám ezt a gyönyörű terítőt. Fiaimnak ő a nagyanyátok, ti még ismertétek őt, unokáimnak pedig dédnagyanyátok. Bíborkám, Bercikém, Vendikém, Marcikám, Matyikám, ti sem ismerhettétek dédszüleiteket. Danika még annyira sem ismerhette ükjeit.

Észrevette, hogy fiai is kimorzsolnak szemük sarkából egy kis könnycseppet. Így már könnyebben hitte, hogy ezek az erős csatalovak is jóérzésűek, még akkor is, ha nemigen tudják kimutatni szeretetüket. De bennük is él a szeretet. Talán nem készültek fel még az ünnepre. Nem csak ők nem tudnak ünnepelni. A magyarok szinte egészen leszoktak az ünneplésről. Már én sem vagyok a régi – gondolt vissza gyerekkora szebb karácsonyaira, mikor olyan ártatlan csodálkozással tekintett mindenre, mint a frissen hullott hóra. Minden új volt és tiszta, olyan csodálatra méltó, amilyen a gyermeki lélek.

– Ugyanolyan tisztának, szépnek, fényesnek láttuk valamikor az ünnepet, mint azt a csillagot, melynek fényében az angyal leszállt, s az éjjeli mezőben világosságra várakozó, megrettent pásztoroknak megmondta a jó hírt: Megszületett! Ne féljete!

Isten ajándékot küldött nektek is, gyerekek! Saját fiát küldte el, induljatok Betlehembe, megtaláljátok a gyermeket a szent családban, jászolban fekvő. Úgy ám, Danikám meg Bíborkám, s ti mind, drága gyerekeim! Felébred szívünkben a szeretet öröme, ha megértjük, hogy Isten a fiát miért adta nekünk ajándékba. Azért, mert ő szeret minket.

– Úgy ám, kis dédunokám! Leülök egy kicsit, ha megengeded, elfáradtam. Minden utódom közül te figyelsz rám legjobban. Te már tavaly is meghallgattál volna, kis megváltónk, ha nekem is szóltak volna, hogy megszülettél. Engem már kényelmesebb elfelejteni. Megöregedtem, kényelmetlen vagyok némely rokonaimnak, pedig tavaly ilyenkor még azt reméltem, észhez tér a nagyapád. Igen, Laci nagyapádról beszélek. Fogadjátok szavaimat ünneprontásnak, ha akarjátok, de amit mondani kell, az hozzátartozik az ünnephez. Évekig szóba sem állt velem a fiam, de a megszületésed órájában, Danikám, örömtől sugárzó arccal telefonált nekem, hogy megérkezettél. Boldogan újságolta a fiam, hogy nagyapa lett, annyira örült, engem dédnagyapának szólított, a te nevedben, kis Dani. Olyan természetesen örültem évekig elveszett fiam hazatérésének, mint ahogy a tékozló gyermek hazatérésének örült saját édesapja. De nem jött haza. Danikám, neked tiszta még a szíved, megértesz engem, azt hiszem. Ha nem értesz most, majd megértesz később, amikor felnőtt emberré leszel! Az igazat mondom: kétszeres, sőt sokszoros volt az örömöm, mert valóban csoda történik, azt éreztem és gondoltam. Hiszen te összetartasz bennünket, visszaadod a fiamat!

Csakhogy a következő nap, ahogy elindultunk volna az újszülötthöz, jött egy újabb üzenet. – Nem mehetünk, mert „besárgultál”. Majd holnap! Vagy holnapután. Gyógyulásodtól függ! – Elképesztőnek tartottam, hogy leállítanak! Még aznap levelet írtam neked, megszületésed alkalmából üdvözöltelek az élők sorában. A levél megvan, felolvashatnám neked, ha már nagyobbacska vagy, tudom, hogy megértenél, s örülnél neki. Ugyanakkor elszomorítanálak, magamat és egész családomat elszomorítanám levelemmel, apád és anyád és Laci nagyapád megharagudna rám, az igazság miatt. És akkor újra elveszítenénk egymást. Mit csináljak? Nem elég ám csak érezni! Kinyílt szívvel szeretni sem elég. Látnod, dédunokám, nem elég örülni a csillag fényének, Isten ajándékának, annak, hogy a szeretet összetart bennünket, hogy a szeretet maga az erős Isten, a Gyermekké lett Isten. Mikor a jó hír megérkezett, örömiünkben rögtön beleénekeltek a telefonba, igen, a fiam meg én, hogy *fel nagy öröme, ma született, aki után a föld epedett. Egyszerű pásztor, jössz te velem...* Elindultunk és majdnem el is jutottunk a „betlehemi istállóba”, ahol ugyebár sárgaságba estél, ahogy mondtam már, állítólag azért nem mehetünk hozzád. Én nem tudom, miért nem mehetünk. Később sem tudtam meg. Azóta sem hívtak. Lóvá tettek örömiünkben és lóvá tettek bánatomban. Velem nem számoltak. Nem léteztem számukra. Azóta sem mondott nekem senki semmit. Veszni hagyták volna közös reménységünket? Szándékosan? Nem tudták, mit cselekszenek. Vagy tudták? Részzeire töredezett családuknak múlhatatlan szüksége volna a te összetartó erődre, Jézuskám-Danikám! Jól érts meg engem: tőled is, vagyis szüleidtől is függ Magyarország lelkiállapota, sőt léte és nemléte. Összetartásunk, megmaradásunk példaadója lehettél volna! Tekintetedből a szeretet és a jóság fénye sugárzik, te elsimíhattad volna a viszályokat, általad felülemelkedhetnénk bajainkon, hiszen Isten téged úgy küldött e földre, mint az Úr Jézus Krisztust. De a közöny, az ostobaság, a sötétség tényleg legyőzhetetlen? Ki hát az ünnepontó? Az, aki tudatlanságában némán hallgat most is. Aki nem mondja ki, nem magyarázza meg, hogy ki és miért élt vissza a gyermeki szeretettel, és miért alázott meg minket a gyermeki szeretet nevében.

Mélyebb volt a csend, mint amilyen lehetett. Senki nem szólt, meg sem moccant senki.

Nagyapád itt van velünk, de nem szól. Mi történhetett vele? Elhozhatta volna a kiengesztelődést, kitarhatta volna szívét, láthattuk volna kinyílt szeretetét, a romlatlant. Ő hozta születésed hírért édesapádtól, azt is, hogy édesanyád a legboldogabb asszony e világon, mert világra jöttél, s te kibékítetted a haragvókat. Körülálltunk volna és imádtunk volna téged, Isten csodáját, hogy megváltasz minket a szomorúságtól, visszaadod elveszett fiamat. Általad, első dédunokám által. Miért nem így történt? Megtudja majd a későn ébredő?

Hetvenhetedik évemben én már nem nyomozok elsőszülött fiam után. Sírtam érte túl sokat, többet, mint amennyit ép ésszel kibírhat az ember.

Úgy emlékszem, mezítlábas korom valamelyik karácsonján azt gondoltam, belőlem nem lesz dédnagyapa soha. Emlékszem, már mezítláb voltam, mikor vrácsiki kiskonyhánk földjén elaludtak a betlehemező pásztorok. Egymásra borulva aludtak kifordított bundájukban, s én akkor sejtettem meg, de csak jóval később kezdtem érteni, hogy Betlehem a szívünk barlangja, szívünk istállója, igazi otthonunk, abban pedig te vagy otthon igazán, kicsi Jézuska, te dobogtatod szívünket, angyalok, hogy átéljük, milyen jó is otthon lenni. Olyanforma kisfiú voltam akkor, amilyen te vagy. Hosszú hálóingben, mezítláb szaladtam ki a hóra örömiünkben, hogy megnézzem azt a csillagot, amelynek nyomában a pásztoroknak hamarosan indulniuk kellett volna hozzád, Betlehem városába. Csakhogy az egyszerű pásztorok, a földi királyok egyszerűen elaludtak. Megütköztem azon is, hogy miért hülyéskednek, miért marhászkodva beszélnek abban a különlegesen szent pillanatban, miért olyan bunkók: – Kelj föl, Pásztor, kelj föl! – ébresztgette az első pásztor a másikat. – Megsült már a tejföl? – horkant a marcona képű pásztor, akit az ének földi királynak nevezett. A pásztorok láncos botokkal ütögették a földet, a nyáj elszéledt az úton, ment vakon, ki merre látott. Nem tudom, visszatalált-e a csordához az eltévedt bárány. Vagy nem talál vissza soha? Ki tudja?

Három fiam közül a legnagyobbik, a te nagyapád, eltévedt bárány, KisJézusom, Danikám. Ő Attila nagybátyád és Miklós nagybátyád féltestvére. Valamennyi unokám vér szerinti rokonod neked. Majdnem úgy, ahogy a te Dani apád testvére Bálint, unokatestvére pedig Matyi, Ádám, Márton, Bertalan, Vendel és Bíborka. Ők még alig emlékezhetnek valamire, hiszen még alig éltek. Te is majd később emlékezhetsz úgy magadra, mint másokra. Most még semmi zavar nem lehet benned. De vajon utóbb miért zavarodik össze az ember, és miért zavarodik össze az emlékezete? Ugye, milyen kérdéseim vannak, kis dédunokám! Ugye, Bíborkám, Vendikém, Bercikém, Marcikám, Matyikám, Ádikám! Ugye, Miklósikám, Atikám, Lacikám! Külön-külön rosszul emléksznék. Csak együtt emlé-

kezhettünk jól. Szeretettel, majd jótetteiddel boldogabbá teheted testvéreidet, rokonaidat, úgy a hazádban, amint az egész világon. Egy porszemnyivel... Az is elég. Ha kiesel a családból, nagy valószínűséggel elgyengülsz, elveszel. Laci nagyapád is szeretetben akarta erősíteni édesanyja és édesapja, de nem értették meg egymást, elcsavarogtak egymástól, elhagyták egymást, letértek az útról. A szeretet is csak akkor erősebb a hegyeknél is, csak akkor találhatnak vissza helyükre a hegyek, ha szeretik egymást azok, akik a hegyekhez tartozónak érzik magukat. Ilyen nagy a te hatalmad, gyermek! Felülmúlhatatlan hatalom az igazi szeretet. A szeretet fényes, a gyűlölet vaksötét. A te fényed visszaadhatja látásunkat, lelkünkben világosságot gyújt. Különleges képességeddel összeforrasztasz bennünket, élőket és holtakat. Ahogy édesanyádra meg édesapádra tekintesz mosolyogva, ahogy átjárja szívünket a te tiszta energiád. Tartsd meg bennünket a te ártatlan szereteted mindörökké. Vigyázz ránk, kicsi Gyermek! Mert ha a szeretet elvész, akkor a mi életünk értelmének vége lesz egészen. De ha a szeretet megmarad, akkor él és élni fog családunk, Danikám. Legyetek hát üdvözölve, gyerekek!

– Béborkám, úgy gondoltam, hozzád szólok először, nagy családunk első kislányához, egyetlen leányunkámhoz – fordult az öreg Magyar a kis szőke, hosszú hajú, égőszemű, mosolygó kislányhoz. – Szívem teljes szeretetével szeretlek, ahogy mindegyikötöket, külön-külön és együtt. De nem gondoltam, hogy a legeslegkisebb gyerek itt lesz ma velünk. Te is látod-e Dani dédunokámat? Babusgathatod unokaöcsédet. Legyetek egymásnak jó testvérei, közel és távol egyaránt. Örülj neki, hogy megszületett, Béborkám, annak örülünk mindannyian, akik és amilyenek vagytok. Mégis, elgondolkodtató, hogy Béborka egyetlen kislány ebben a nagy fiúcsapatban.

De lássuk csak a szenteket! Szent Bertalant, Szent Vendelt és Szent Mártont. Üljetek vissza a helyetekre, anyátok és apátok mellé, ti már nagyok vagytok. Hány éves is vagy, édes Vendelem? Négy. Nahát! Találkoztál-e szobroddal Somogyban, a szülőföldemen? Somogy a te szülőfölded is. Ő, remeték előljárója, minden barmok őrzője, Vendel! Tudod-e, hogy szent ősöd valamikor réges-régen 1500 templom védőszentje volt Európában, s a templomok közül több mint 200 zárandokhellyé nőtte ki magát. Kövesd a jó pásztor példáját, Vendikém! Őrizd a tied. És te, Bertalan? A te elődöd Jézus apostolainak egyike, János evangéliumában ő Natanael, arámi nyelven a te neved azt jelenti, Isten adta. Sokat szenvedett az a szegény istenadta, Bercikém, de ebből nem következik az, hogy jövőd szenvedéseiddel is követned kellene névadó ősödet. Őt megnyúzták, szegényt. A hite miatt. Krisztus követője volt. A Sixtusi kápolnában Michelangelo úgy ábrázolta az Utolsó ítélet című képen, hogy egyik kezében kést, a másikban tulajdon bőrét tartja. Michelangelo állítólag erre a bőrre az önarcképét festette rá. A világ több pontján, különösen a Közel-Keleten ma is nyúzzák a keresztényeket. Higgy Istenben mégis rendületlenül, és vigyázz, nehogy igazad védelmében mártírrá kelljen válnod. Mártírság nélkül is érvényesítheted a legfőbb jóba vetett hited és akaratod. Szelíd gyermek, látom, tetszik neked a karácsonyfa! Nekem is tetszik. Jézuska hozta valóban, elhiheted, hogy a költészetnél nincs mélyebb igazság e földön. Egyedül voltam, gondolataimba merültem, mint most, nem volt velem egy lélek sem, de Isten velem volt, velem van, mint ahogy itt vagytok velem mindannyian e pillanatban. Ti akkor is velem vagytok, amikor nem vagytok velem. Jött a Kisjézus, beszólt az ajtón, azt mondta: Jani bácsi, sietnem kell, sok kisgyerek vár e földön, el kell jutnom mindenkihez, hogy lássanak és megérintsük egymást: nem vagy egyedül. Bercikének és a többi gyereknek is díszítsd fel a karácsonyfát. Azért olyan szép ez a fa, mert Jézuska azt akarta, hogy szép legyen. Most pedig énekeljünk újra! A függöny mögött gyülekeznek már az angyalok, segítenek nekünk énekelni! Dicsőítsük édesanyákat, ahogy Isten anyját, úgy az én anyámat is, ő is Mária.

*Én mindig bíztam benned vándorlásomon, és te oltalom voltál.
Nincs gyenge pillanat, mely téged megtagad, bennem szép szavad szól már.*

*Ave Maria, Ave Maria
Ave Maria, Ave Maria.*

*Mért volna véletlen, hogy megtalálalak, és csak általad éltem.
Száz úton indulhatnék, mind feléd vezet, el nem tévedek, érzem.*

*Ave Maria, Ave Maria
Ave Maria, Ave Maria.*

*Jó volt, hogy elkísértél, sok baj elkerült, s néha teljesült álmom.
Nézd, jöttem megköszönni boldog életem, hálaéneke szálljon.*

*Ave Maria, Ave Maria
Ave Maria, Ave Maria.*

Jól van, gyerekeim, becsüllek benneteket. Emberek vagytok, annak születettek. Kicsit tudunk már együtt énekelni. Nem vész el a világ, ha erősek és tiszták maradunk szeretetünkben. Gyakoroljátok szorgalmasan az életet, ismerjétek meg mélyen Tamási Áron magyarokat nemesítő igazságát: „*Aki embernek hitvány, az magyarnak alkalmatlan*”. Imádkozzatok, gyermekeim, azt üzeni Szűzanyátok. Imádkozzatok szívetek és családjaitok békéjéért, hogy Jézus megszülethessen bennetek, és szeretetét és áldását adhassa nektek. Háborúban van a világ, mert a szívek tele vannak gyűlölettel és féltékenységgel. Gyermekeim, e világon rengeteg szemben látható a békétlenség, mert nem engedték meg Jézusnak, hogy megszülessen a szívükben. Keressétek őt, imádkozzatok, és önmagát fogja ajándékozni nektek a gyermekben, aki az öröm és a béke.

Márton, Marcikám, te is nagy reménye vagy családnak, nagyon jól tanulsz, te már második osztályos vagy. De hogy még jobban tanulj, és még többet tudj, még alaposabbnak kell lenned. Lehet, hogy matematikus lesz belőled, de az is lehet, hogy történész leszel, ha igazán megszereted a könyveket, és olvasol meg olvasol. Saját javadra olvasol, meglátod, majd tapasztalni fogod. Ha felébred benned a kíváncsiság névadód története iránt, különleges élményekben lesz részed. Eljön a megfelelő pillanat, amikor belebotlasz Szent Márton élettörténetébe, ne kerüld el, ismerd meg egyre mélyebben, ne félj a történelem útvesztőitől, el fogsz igazodni, és egyre kíváncsibb leszel, majd meglátod. Menj el majd Szombathelyre, tudd meg, hogy a pogány szülőktől származott gyerek, a légiós katona azon a rendkívül hideg télen hogyan és miért vette fel a keresztséget. A nagy hidegtől sokan meghaltak, Márton minden ruháját elajándékozta a szegényeknek, csupán a rajta lévő ruhadarabjai maradtak meg. Egy napon késő este, járőrszolgálatból hazatérőben didergő koldussal találkozott. Köpenyét kardjával kettéhasította, és az egyik felét a koldus vállára borította. Másnap álmában Krisztust látta abban a köpenydarabban, amelyet a fázó koldusra terített. Krisztus így szólt a fiatal katonához: Márton, a hittanuló öltöztetett engem ebbe a köpenybe. 339-ben, 22 éves korában keresztelkedett meg, szolgálati helyén, Amiensben. Ismerd meg Szent Márton életét, Marcikám, meglátod, ugyanolyan hasznodra válik, mint a matematika.

Ma Ádám és Éva napja van, ismét dicsértessék a Jézus Krisztus, Isten ajándékának ünnepe. A legnagyobb ünnep Jézus születése. Ideje a születésnek és ideje a meghalásnak, ünnepe lesz a feltámadásnak. De Jézus Krisztus nélkül nem lesz feltámadás. Isten egyetlen fiát adta nekünk ajándékba, csak hogy önkülem nem lesz élet, nélkülem nem lesz örök élet sem. Nem lehet élni nélkülem, nem lehet élni tiszta forrás nélkül. Én erről nem vitatkozom már senkivel. Sem veletek, sem ellenetek, sem értetek, sem magamért. Vitatkozzanak a magukat vitával gyöngítő magyarok, vitatkozzanak a magukat nem ismerő férfiak és nők, az utolsó magyarig: „*A nyáj, a csorda összetart, / csak a magyar húz szanaszét, / amennyi törzs, megannyi nép. Veszünk, enyészünk, olvadunk: jobb egyesülni, míg vagyunk.*” Hallom hegyeinkből és völgyeinkből eltűnt nyájaink kísérteties kolompolásait, szegyenbe süllyedt földek irtózatossá válását, újabb és újabb halálhörgéseink zaját, hallom négy folyónk partján más lelkű népek elégedetlen és minket megvető sóhajtozásait, s látom költők jóslatainak beteljesüléseit: összecsapnak a madarak felettünk. De mint lábon álló holtak kezében égő gyertyaszál, még türelmesen fogyunk, enyészünk; „*elveszünk, mert elvesztettük magunkat*”. És hallom ellenségeink diadalüvöltéseit: Győzelem! Győzelem! Meghalt az utolsó Magyar! Kivártuk a végét! Béke van!

Így, békésen térjenek vissza hozzánk minden részek, amit elvettek tőlünk.

Várhatunk még egy kicsit. Van még mit elmondanunk. A magyarok mai vitája nem ősi tulajdonságaink egyenes folytatása. Tegnap még volt remény, hogy lesz jövő. Valóban nagy volt hajdan a magyar, az volt jellemében is. De a legnagyobbakat rendre feláldoztuk, koncként vetettük oda ellenségeinknek. Elrontott bennünket a sok-sok ármánykodás, elgyávultunk a hatalmas túlerővel szemben. Eltorzulásainkat azóta egyenesen a pokol táplálja, földi hatalmak keverik méreggá a kását. Kihalt nyájak kísértének hegyeinken, völgyeinkben! Tegnap még összetartottunk, életünk legalapvetőbb dolgaiban, amíg szót tudtunk érteni. Már nem tudtunk megegyezni semmiben, a

gonoszság incselkedései nagyon tetszenek a vitázó ravaszoknak, még sincs meg az igazság. Föl kellene ismerni magunkban és másban az ördögöt, meg kellene állni a lejtőn. Meg kell vizsgálnunk, hogy mi a mi végzetesen nagy bajunk. Az elveszett önértetünk. Kipróbáltam. Elmentem haza, hogy lássam. Elmentem érte szülőföldemre, Újvárfalvára, egészen Nadalosba. Gondoltam előre, hogy ott veszett el, de át kellett élnem elveszését újra. Öreg fejjel megpillantottam elvesztett önértetem, a szeretet haldokló fényét, mélyén pedig a pokol utolsó bugyrát: az öngyilkosokét, az öngyilkos magyarok végzetét. Talán valóban Dzsingisz átka ül rajtunk. Törzseink gyalázatos háborúskodása gyöngít bennünket. Elfogyunk, bűnösök vagyunk, áldozatra képtelen önzők, romlottak vagyunk, rosszabbak a gonoszoknál, beletörődők vagyunk, önértetünk elvesztői vagyunk. Az ember fáj a földnek. Nem lesz se hitünk, se kenyérünk, nem lesz utódunk, beletörődve elfogyunk. Danika dédunokám, Bóborkám, egyetlen lányunokám, Bercikém, Vendikém, Marci és Matyi unokám, egyetlenke Ádám unokám, Dániel és Bálint unokám! Hét fiú és egy leány! Laci, Attila és Miklós fiam – mit gondoltok? Tehetünk még valamit? Úgy van, bizony kell hogy tehessünk még valamit! Szeretnünk kell Jézust, becsülnünk kell a kovász embereket, akiket „*kovászul szánt szegény népünknek az Úristen*” – ahogy Varga Domokos mondta. „*Azok előbb-utóbb mégis megkelesztik azt a keletlen magyar kenyeret. Akiket sónak szánt, azok megízécskítik. Akiknek pedig az a sorsuk, hogy gyertyaként égessék el az életüket, azok sokakat megvilágosít, szép tiszta fényt terjesszenek.*” Nekünk is meg kell tennünk, gyerekeink, amire képesek vagyunk. Meg annál is többet! Szabadságunk igaz mértéke szerint többet kell adnunk, mint amennyit kapunk. Meg kell magunkért előbb legbelül erősödnünk. Erőssé kell magunkat teremtenünk! Hogy megtehessük kötelességünket egymásért, a haza javára, családjunkért, nemzetünk megmaradásáért, jövőnkért. Ha kihalnak a játszóterek, akkor nincs tovább könyörület számunkra. Láttatok volna dédnagyanyákat meg dédnagyapákat! Azt szokták mondani: lehetetlenség nincs, csak tehetetlenség van. Tehetetlen ember és tehetetlen kor van. A tehetetlen föld elgazosodik és elnéptelenedik, a tehetetlen Magyarország nem ország, csak elveszett birodalom. Aki helyünkre áll, az nem értünk áll oda, hanem önmagáért. Még nem tudjuk, ki áll helyünkre. De az már mindegy lesz nekünk. Nem juthatunk odáig. Mennyivel fogy a magyar lakosság évtizedenként? Mintegy 20 ezerrel? Egy kisvárosnyi néppel? Valóban, egy-egy kisvárosnyi néppel leszünk kevesebben... Erre figyelmeztetett bennünket *Fekete Gyula*. Senki sem hallgatott rá. És a fogyás felgyorsul. A kilencszázötvenes évek végén fordult mínuszba az ország népességének fogyása. A hatvanas években példa nélkül álló népesedési hullámvölgybe jutottunk, akkor riasztóan kevés gyerek született. Azóta eltelt 60 év! Azóta nem „gyerekszüke”, hanem „szülőszüke” lett. Erre figyelmeztetett Varga Domokos már a múlt század nyolcvanas éveiben. Ez a legfőbb baj! Lehet, hogy a mai kormány valóban mindent tőle telhető jót elkövet a magyar megmaradásért. De az kevés. A magyar nép akarata nélkül hiábavaló a legjobb akarat. A hetvenes évek második felétől csökken a fiatal házások és házasulandó fiatalok száma. A kevesebb családban minden korábbinál kevesebb gyerek születik. Az egyre kevesebb gyerekből egyre kevesebb szülő lesz. Ha az irányt nem tudjuk megváltoztatni, betelik rajtunk a végzet. Akkor „*más hon áll a négy folyam partjára...*” Hol van már, mióta nincs meg az a négy folyam! Az alvilág folyóvizén folyamatosan evezgetünk át a túlsó partra. És Kölcsey hallgat, Illyés hallgat; látnák csak, mi van itt! Varga Domokos és Fekete Gyula figyelmeztető szavait nem hallgatták meg a véreim, magyar kannibálok! Meg kell tennünk a jövőért, többet is, mint amennyire képesek vagyunk. Áldoznunk kell a jövőért, vagy valóban elveszünk. De áldozni senki sem akar. Ugyanazt a nótát fújuk valamennyien: „*Nem vagyok hülye, hogy több gyereket, több gondot vállaljak.*” „*Még akkor sem vállalom többet – kontráz rá a másik –, ha az állam megfizeti a »gyerek árát«.* Ide a pénzt! Csak beszéljete!” Varga Domokos azt mondta egy interjúban az Új Embernek: „*egy családban, ha csak egy vagy két gyerek van, senkinek sincs joga, hogy bárkit kérdőre vonjon vagy elítéljen. Ítélni könnyű. Sokkal nehezebb az igazi öröme megtanítani az embereket. Arra, hogy úgy találhatják meg a maguk életét, ha megtanulják elveszíteni, s épp akkor veszítik el, ha mindenáron meg akarják tartani. Az, hogy Magyarországon annyi az idegbajos, az alkoholisták, az öngyilkosok, de a céltalanul élő, megkeseredett ember is, jórészt ugyanonnan ered, ahonnan a gyerektelenség, illetve a kevés gyerek: nem tudnak elég okosan önzők lenni az emberek. Kevesen ismerik közülük az igazi boldogság titkát, azt, hogy a boldogságot nem adják ingyen!*” Ezért beszél Jézus is a szoros kapuról, keskeny útról, magunk megtagadásáról, a kereszt felvételéről. Nem azért, hogy boldogtalanok legyünk, hanem hogy boldogok. Úgy lesz ebből a több kereszt felvételéből – a több gyerekből – és vele együtt több gondból, aggodalomból, munkából, töredelemből – boldogság, hogy a nagy család hihetetlen energiákat tud felszabadítani a gyerekeit szerető szülőkből. Ez már az

első gyerek születésekor megkezdődik. Ott az a kis magatehetetlen csecsemő... Micsoda nagy érzés a fiatal szülőknek, hogy ezt a csöppséget az ő gondoskodásuk élteti! Nélkülük mi lenne vele? A pici által egyszerre roppant fontossá, sőt nélkülözhetlenné válnak ők is a világban. A gyenge gyerek mellett ők a nagyok, ők az erősek, ők a mindenre képesek. A nagy családokban ez az érzés sokszorozódik meg, s növeli többnyire a boldogságot is. Ahogy a munkát, a gondviselés örömét is megtöbbszörözi a több gyerek. *„Ha ott ül az ölemben egy lázas gyerek, és hozzászorítja az arcomhoz a forró kis arcát, biztos, hogy fájdalmat is érzek miatta, de boldogságot is, hogy segíthetek rajta, ápolhatom, gyógyíthatom. Az élet igazi vesztesei azok, akik csak önmaguk fájdalmaival, örömeivel vannak eltelve. Az egyke nem ismerheti a testvériség örömeit, a közeli barátok talán pótolhatják egy kicsit a testvért, de nem helyettesíthetik a testvéri együttlétet, beszélgetést, a testvéri közös játékot, sőt a testvéri osztozást, féltékenységet, irigységet, versengést, veszekedést, verekedést, amelyektől nem kell megijedni, hiszen a közös életbe való belenövés természetes jelenségei. Az egykének sok mindenen nem kell osztozniuk, se játékon, se csokoládén, se szülői szereteten, de ettől ők csak szegényebbek lesznek: hiányzik a tréningjük erre a társas életre”.* A többgyerekes családban felnövők egymás által nevelődnek. Vagy mindezt nem jól tudta Kölcsey Ferenc, Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Tompa Mihály, Ady Endre, Fekete Gyula, Varga Domokos, meg én sem?